

<festő

fotós>

Orvos András

Fekete István

Kiállítás az Artézi Galériában 2014. nov. 8–dec.10. Megnyitó: nov. 8. szombat 18 óra

Artézi Galéria

1037 Budapest, Kunigunda u. 18. (Hévízi út sarok)

T: 0620-496-3408

2014. november 8–december 10. előre megbeszélt időpontban.

Megnyitó: 2014. november 8. szombat du. 6 óra

A kiállítást megnyitja: Maczkay Zsaklin művészeti író

Esszé© Maczkay Zsaklin

Katalógusterv© Németh Géza

FEKETE ISTVÁNNAK ÉS ORVOS ANDRÁSNAK

e mai tárlat a sokadik közös kiállítása az eltelt közel négy évtized alatt. Most kiállításra kerülő munkáik is több ízben szerepeltek már együtt, különböző pesti és vidéki tárlatokon. Alkotásaik között - dacára annak, hogy egyikük a fotó-a másik pedig a képzőművészet területéről való – szoros szellemi rokonság húzódik, mely talán természetesen is következik a két váci művész között sok-sok év óta fennálló baráti-szakmai kapcsolatból is.

E mai kiállítás rendezőelvét is az alkotások között húzódó párhuzam adja. Erre utal maga a címadás; a tárlaton kivétel nélkül fekete alapú képeket látunk, melyek között a mélyebb azonosságot a redukált forma-és színvilág, s az őket átható, filozofikus szemléletmód jelenti.

A fekete az egyik legspirituálisabb és legtöbb jelentésréteget hordozó szín valamennyi közül. A fekete a mindent elnyelő, sötét mélység, az artikulálatlan hang; a teremtés előtti őskáosz. A zsidó-keresztény kultúrkör értelmezési keretében azonban - nem önmagában létező jelenség, csupán egy hiány: a fény hiánya. „Legyen világosság!” – mondá az Úr az első napon” – elválasztva a nappalt az éjszakától, s a világosat a sötétől. És a beáramló fény elnyelte a sötétséget.

A fekete azonban – a keleti kultúrák, például a Zen megközelítésében - magában hordozza a Nirvána nyugalmát is: a végső kialszás és az ahhoz vezető meditációk végtelen csöndjeit. A fekete ugyanakkor elválaszthatatlan párjától: a fehértől, mint a mélység és magasság, a fény és az árnyék, a kemény és a lágy egymást feltételező, s így - csak együtt érvényes elmentéppárjai. A kettő szintézisét és szüntelen egymásba fordulását jelképezi az ősi jin-jang jel, melynek leegyszerűsített formájával, Orvos András festményein is találkozhatunk.

A redukált formavilág kapcsán, engedjék meg, hogy elmondjak egy ősi, kínai mesét egy tusfestőről és egy császárról. Az uralkodó épp a palotájába igyekezett gyaloghintóján, mikor az utcai forgatagban egy csodálatos képre bukkant, egy egyszerű vándorfestő portékái között. A rajz egyetlen ecsetvonással megrajzolt, kakast mintázott. A császár persze azonnal alkudni próbált a képre, a festő azonban igen szép summát kért érte. A császár éktelen haragra gerjedt: „hogya kérhetsz ekkora összeget, egyetlen ecsetvonásért?!” A piktor azonban válasz helyett karon ragadta az uralkodót, és a házába vezette. S a császár, ahogy szétnézett a műteremben - mindenütt, a padlótól a falakig - kakasokról készült, tökéletesen természetű tanulmányrajzokat látott. Megszámlálhatatlan realista rajzot, melynek felismerései végül elvezettek az egyetlen, tökéletes ecsetvonásig. A császár pedig megértette a tanítást, hogy a legegyszerűbb, letisztult vonások mögött ott rejlenek a legbonyolultabb formák és összefüggések is, mint ahogy a felszíni mozgás alatt a mozdulatlanság: az örökké változatlan állandóság lapul.

2014. október

Maczkay Zsasklin

ORVOS ANDRÁSNÁL a keleti bölcseletet és a nyugati, zsidó-keresztény hitvilágot magába tömörítő gondolkodásmód adja meg a képek értelmezési keretét. Az egyetemes kultúr - és vallástörténeti szimbólumok a művész személyes jelképrendszerével vegyülnek, miközben a rá jellemző, karakterisztikus formanyelven nyerne újbóli megfogalmazást. A váci művész ese-

tében a megújulás ugyanakkor saját hagyományának a továbbépítését jelenti; ikonográfiájában újra meg újra visszatér a régi motívumokhoz: az organikus alakzatokhoz és bioformákhoz. Iménti festményein is a jól ismert, kulcsmotívumokkal találkozunk; az évek során változást e tekintetben csupán a redukálódás jelentett. A sejtelmes, fényel átítatott jin-jang jel organikus, erotikus képzeteket keltő formát ölt egyik munkáján, míg a Seolt, azaz a poklot megjelenítő, magával ragadó, és örvényszerűen egyre mélyebbre húzó, koncentrikus körök a művész emblemikus motívumának, a rózsának a végsőkig leegyszerűsített formájára emlékeztetnek. Hasonlóképp rózsából bomlik ki a Metamorfózis vörösen izzó, a középponttól egyre távolodó, szétterülő, és végtelenbe futó alakzata. Orvos András aprólékos gondot fordít a képfelület kialakítására, a faktúra: a finom ecsetkezelés, és a visszafestés technikája tovább mélyíti a tartalmi kérdéseket.

A feszültségekkel teli, szíkontrasztokra épülő, sötét vásznak az emberlét küzdelmeire keresnek válaszokat, ám végső válaszok helyett a lélek örök harcát, valamint a fölemelkedés és bukás stációit érzékeltetik. Ezt a harcot a Seol mellett mindenekelőtt a szintén biblikus címet viselő, De Profundis ('A mélységből kiáltok hozzád') című festmény eleveníti meg, melyet a művész az 1956-os forradalom 50. évfordulójára alkotott. Így az erősen expresszív kép, gomolygó, nyugvópontot nem lelő formáival az egyéni küzdelem mellett a nemzeti sorstragédiát jelképezi.

Redukció, 2003.
80x80 cm, olaj, vászon

Bioformák, 2002.
80x80 cm, olaj, vászon

Memento homo, 2004.
80x80 cm, olaj, vászon

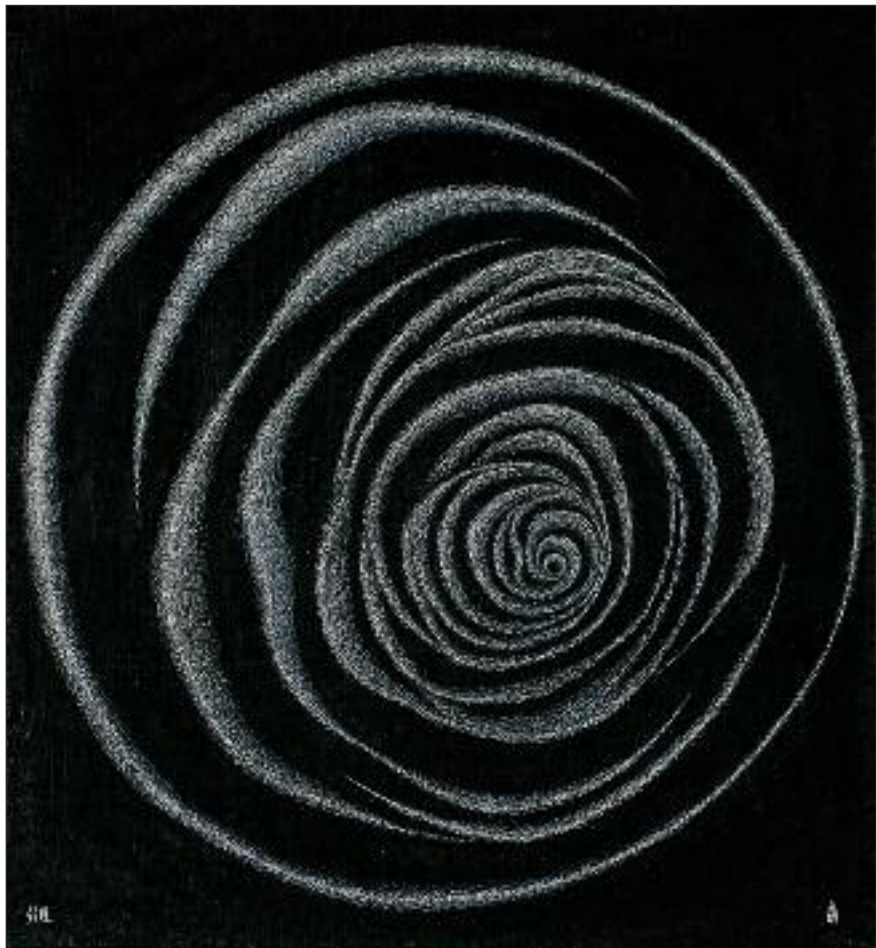

Metamorfozis, 2004.
80x80 cm, olaj, vászon

De profundis , 2005.
80x80 cm, olaj, vászon

Seol, 2005.
70x65 cm, olaj, vászon

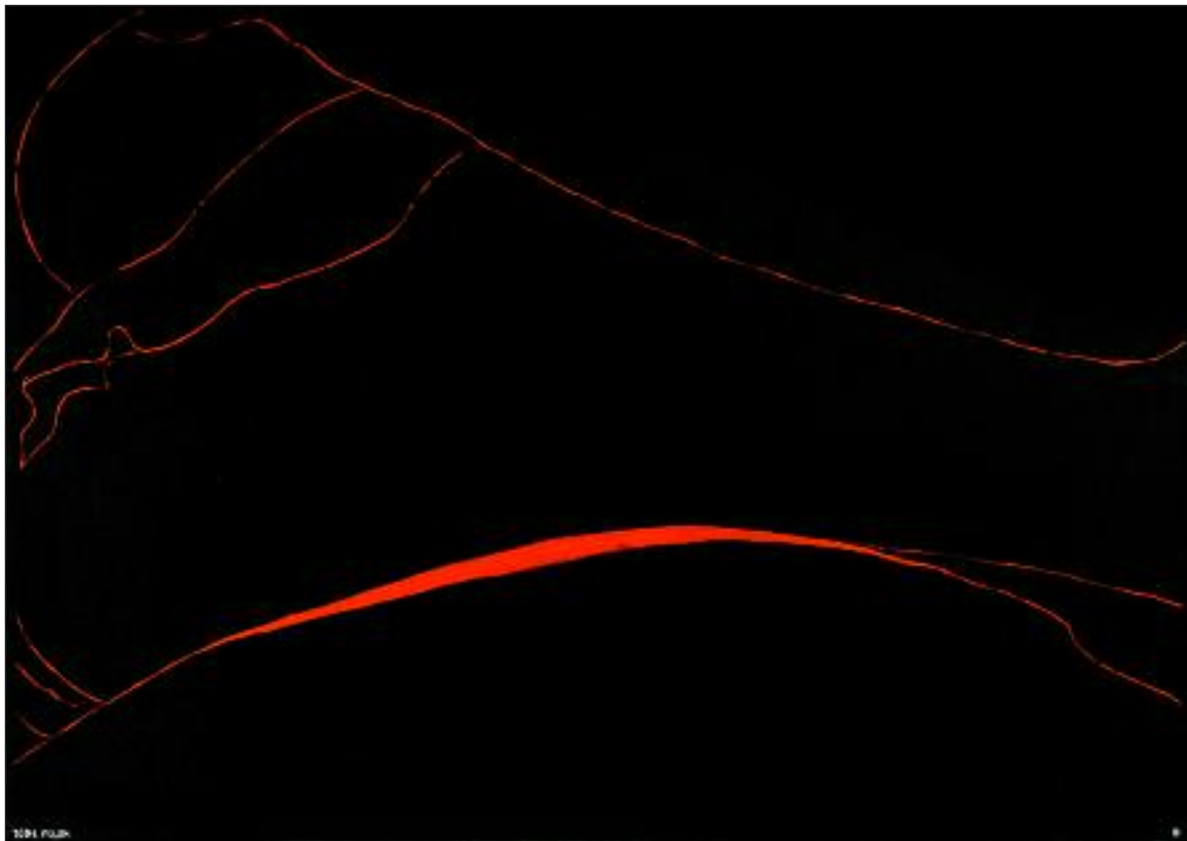

Ég és föld, 2006.

80x80 cm, olaj, vászon

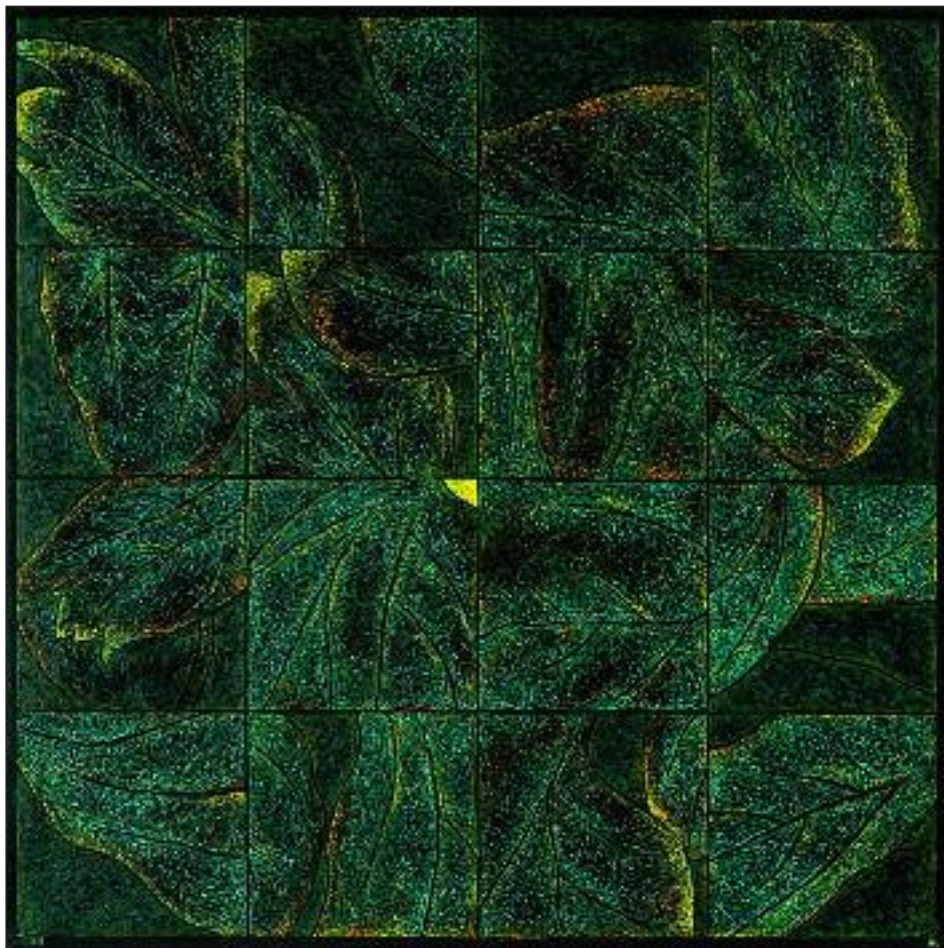

Illumináció, 2005.
70x70 cm, olaj, vászon

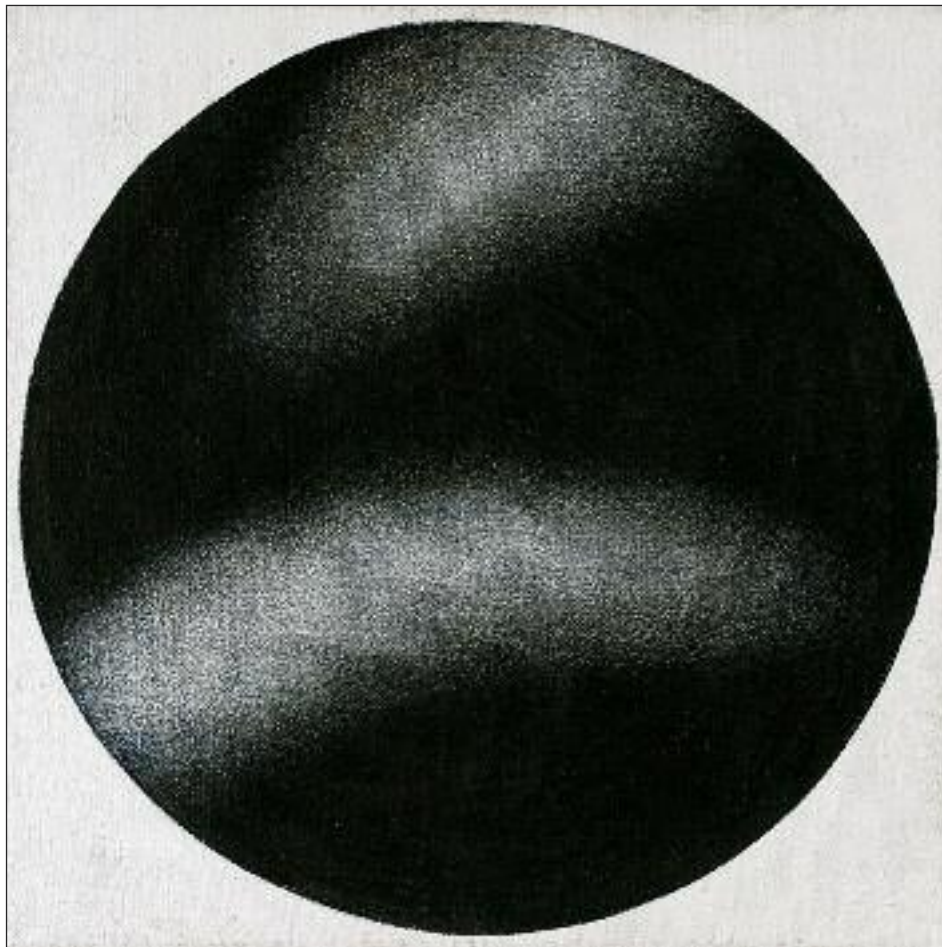

14

Tűzes villám , 2006.
70x100 cm, olaj, vászon

Levél, 2006.
70x70 cm, olaj, vászon

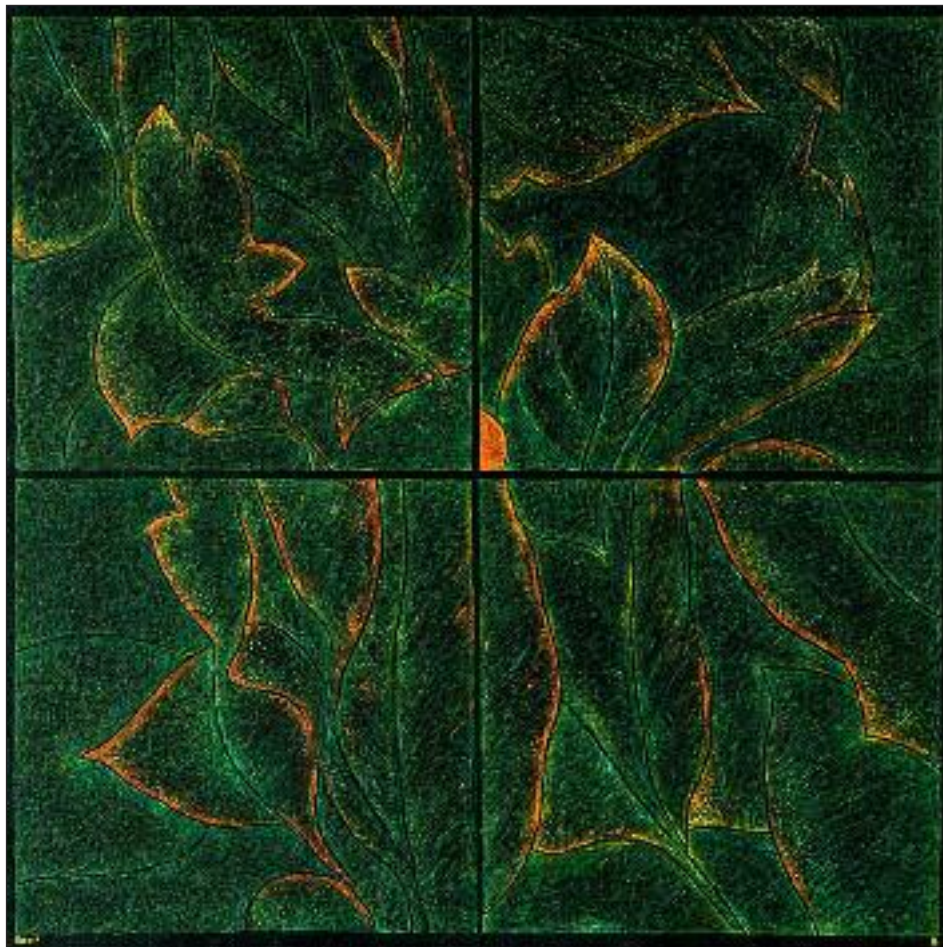

Plasztikus formák, 2007.
80x80 cm, olaj, vászon

Ítélet, 2006.
70x100 cm, olaj, vászon

Üzenet, 2005.

70x70 cm, olaj, vászon

A fotográfia, mely eredeti szándéka szerint a külvilág dokumentálására született; mára messze túllépett az érzékelhető világ leképezésének célkitűzésein. A fotóművész gyakorta a valóságon túli, többletjelentéseket tartalmazó, akár metafizikai üzeneteket hordozó dimenziókat keresi. Előfordul, hogy többretegű gondolatait a képzőművészet formanyelvén fogalmazza meg, fölhasználva annak eszköztárát is.

FEKETE ISTVÁN – aki a kísérletezőkedvű, szüntelen új utakat kereső művészek közé tartozik – maga is előszeretettel feszegeti a fotó-és képzőművészet között húzódó határvonalakat. Most kiállításra kerülő, vászon hordozón megjelenített, merengésre késztető képei szintén az absztrakt képzőművészet határmezsgyéjén foglalnak helyet. A lírai-filozofikus hangulatú műveket erős vizualitás jellemzi.

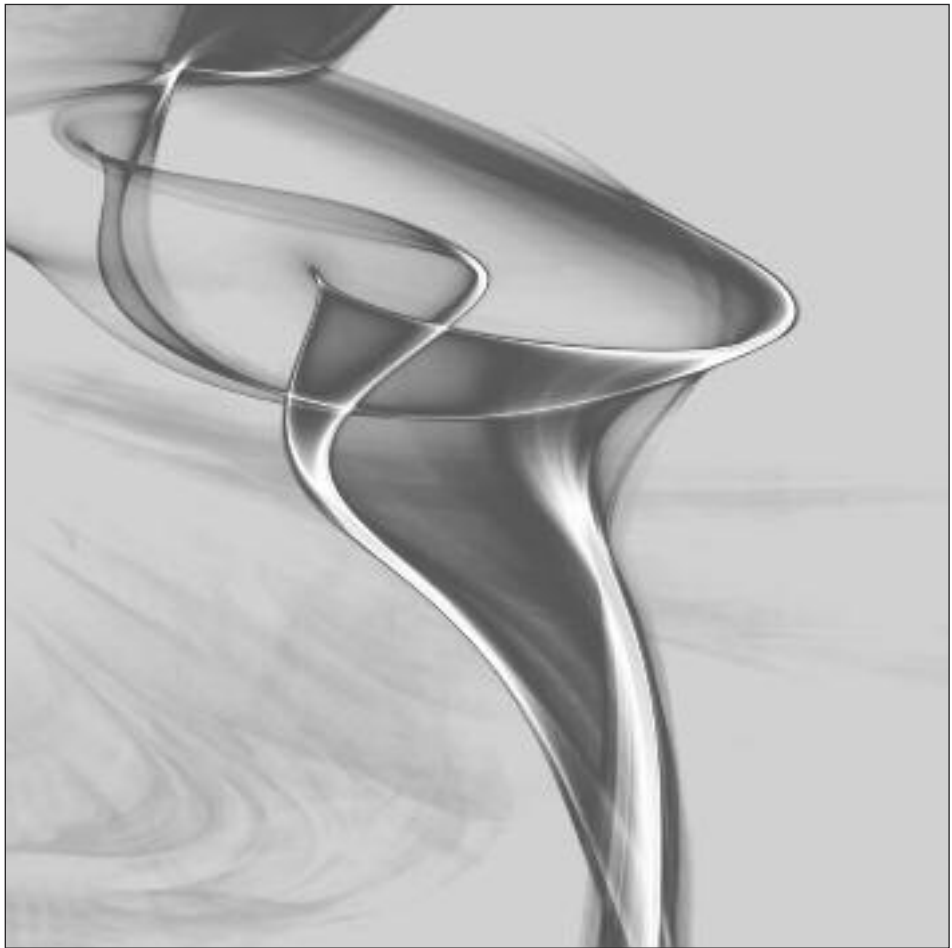
A sorozatban láthatunk sejtelmes, női aktok sziluettjeire emlékeztető, finoman erotikus hatású, művészi fotókat, míg a többi fotó tárgya egy egyszerű természeti jelenség: a füst. A füst mese-szerű, illékony alakjával, meditatív szemlélődésre hív. A kecses, pillanatról-pillanatra változó, érzéki forma, mint Mája fátyla, mint egy röppenő illúzió. Elindul egy pontból, terebélyesedik, látomásszerű formává duzzad, majd fölszáll az ég felé, és eltűnik nyomtalanul. Misztikus varázsát éppen gyorsan foszló létének köszönheti, melynek megragadása és rögzítése a fotóművész számára nagy kihívást jelent. A füst mozgása, sajátos, lebegő tánca dinamizmussal telíti az alkotásokat. A fekete háttér előtt varázslatosan rajzolódnak ki a lágy, harmonikus színekkel, vagy épp erőteljes, expresszív árnyalatokkal kihangsúlyozott füst-alakzatok.

2014. október

Maczkay Zsasklin

Smoke 01, 2006.

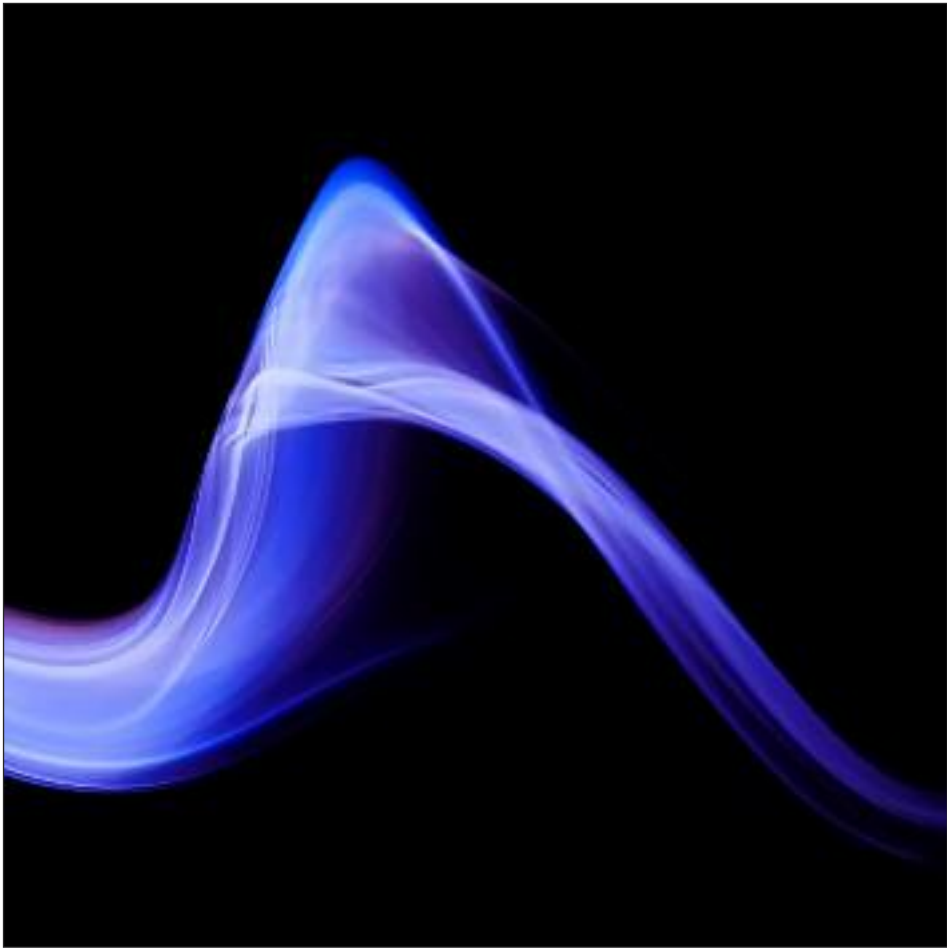
Smoke 02, 2006.

Smoke 03, 2006.

Smoke 04, 2006.

Smoke 05, 2006.

Smoke 06, 2006.

Smoke 08, 2006.

Smoke 09, 2006.

Smoke 10, 2006.

Smoke II, 2006.

Smoke 12, 2006.

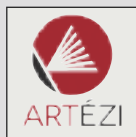

Smoke 13, 2006.

Smoke 14, 2006.

Gallery Artézi
1037 Budapest
Kunigunda u. 18
003620-496-3408
galler@artezi.hu
www.artezi.hu